

Vzdělaný čtenář: katalog výstavy [1]

Autor:

- [HEILANDOVÁ, Lucie](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [čtení](#) [5], [dějiny knihoven a knihovnictví](#) [6], [publikace](#) [7], [výstavy](#) [8]

Vzdělaný čtenář: katalog výstavy: státní zámek Kynžvart, 8. 8. - 10. 10. 2020. Vyd. 1. České Budějovice: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, 2020. 79 s. ISBN 978-80-85033-93-9. Dostupné prostřednictvím knihoven: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=008887253&local_base=SKC [9]

Katalog výstavy *Vzdělaný čtenář* představuje výstavu, která proběhla ve dnech 8. srpna až 10. října 2020 na státním zámku Kynžvart. Výstava byla jedním z výstupů projektu NAKI II [Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách](#) [10], na němž se podílejí odborníci z Národního památkového ústavu, Národního muzea a Národní knihovny ČR. Prostřednictvím samotné výstavy i vydaného katalogu, který plně vychází z podoby výstavy, jsou přiblíženi čtenáři a původní majitelé knih a stopy, které ve svazcích zanechali v průběhu 15. až 20. století.

Poznámky, komentáře, přípisky, dedikace či obrázky, jež do knih čtenáři vepsali, resp. nakreslili, představují pestrou mozaiku, díky níž můžeme sledovat nejen fenomén čtenářství či vývoj lidské mentality, ale také vztah majitelů ke knihám a vývoj knižní kultury.

Katalog je rozdělen do sedmi samostatných oddílů, v nichž jsou na exemplářích nacházejících se ve sbírkách všech institucí podílejících se na projektu prezentována jednotlivá témata. Úvodní kapitola *Počátky vzdělaného čtenáře* se zabývá prvními čtenáři a studenty, kteří zanechali své poznámky, komentáře i drobné kresby v učebnicích. Následující oddíl *Starosti vzdělaného čtenáře* se věnuje cenzurním a opravným zásahům. Komentáře studovaných textů, jejich opravy a kritika jsou předmětem kapitoly *Vzdělaný čtenář hodnotí a opravuje*. Šifry a dosud neidentifikované vlastnické značky jsou prezentovány v části *Tajnosti vzdělaného čtenáře*. Kapitola *Vzpomínky vzdělaného čtenáře* prostřednictvím několika ukázek dokládá začlenění knih do běžného života, kdy do nich byly zapisovány důležité životní i historické události, osobní vzpomínky či komentáře k popsání události. V katalogu nezůstaly opomenuty ani osobnosti, které v publikacích zanechaly své dedikace či přípisky k obsahu díla; některé z nich představuje oddíl *Známí i zapomenutí vzdělaní čtenáři*. Celý katalog uzavírá kapitola *Smích vzdělaného čtenáře*, která dokládá, že čtenářům knih po staletí nechyběl smysl pro humor a rukopisné poznámky nemusely být pouze vážné a korektní.

Přehledně rozdělený katalog, jehož součástí je bohatý obrazový doprovod, přibližuje čtenáře napříč pěti stoletími. Vybrané ukázky, jejichž prostřednictvím jsou jednotlivá témata představena, jsou pečlivě vybraným, pestrým a zajímavým souborem, díky němuž si můžeme vytvořit obraz vývoje

knižní kultury i přístupu čtenářů ke knihám. Několik desítek příkladů dokládá nejen čtenářský zájem a odráží mentalitu čtenářů a jejich bibliofilské záliby, ale také ukazuje, jakou roli knihy v každodenním životě hrály. Díky své přehlednosti a komplexnímu přístupu představuje katalog významný příspěvek k dějinám knižní kultury a čtenářství a jistě se stane inspirací pro další badatele, kteří se touto tematikou budou zabývat.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2/vzdelany-ctenar-katalog-vystavy>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2/vzdelany-ctenar-katalog-vystavy>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/heilandova-lucie>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/cteni>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/dejiny-knihoven-knihovnictvi>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>
- [8] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/vystavy>
- [9] https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=008887253&local_base=SKC
- [10] <https://www.nm.cz/o-nas/odborna-cinnost/projekty/virtualni-rekonstrukce-rozptylenych-provenienčne-bohemikalnich-kniznich-celku-v-tuzemskych-i-zahranicnich-knihovnach>